

حسابداری شرکتها ۱

استاد تخلصیان

۹۸ بار

" شرکتهای تضامنی "

شرکت تضامنی وقتی تشکیل می‌شود که تمام سرمایه نقدی تادیه و سهم‌الشرکه غیرنقدی نیز تقویم (ارزیابی به قیمت نقد) و تسلیم (تحویل) شده باشد.

در شرکت‌های تضامنی منافع کسب شده طبق نسبت مقرر در شرکت نامه (نسبت سود یا زیان) بین شرکاء تقسیم می‌شود و چنانچه نسبت سود یا زیان در شرکت نامه مشخص نشده باشد منافع کسب شده هر سال می‌بایست به نسبت مانده سرمایه شرکاء تقسیم شود.

شالوده تشکیل شرکت تضامنی شرکت نامه است که می‌بایست بر طبق قانون تجارت تنظیم شود و موارد زیر را در بر می‌گیرد.

۱- نام و نشانی شرکت ۲- اسامی شرکاء و نشانی آنها ۳- تاریخ افتتاح شرکت ۴- موضوع و مدت شرکت ۵- روابط بین شرکاء ۶- تقسیم سود یا زیان ۷- ورود و خروج شرکاء ۸- انحلال و تسویه

نمونه هایی از تفاوت شرکتهای تضامنی و شرکتهای سهامی :

ردیف	عنوان	شرکت تضامنی	شرکت سهامی
۱	استمرار و تداوم	در شرکت تضامنی عمر شرکت محدود است و با هر نوع تغییری در ساختار شرکاء، موجب ارزیابی مجدد دارایی‌های شرکت می‌شود	در شرکت سهامی عمر شرکت نامحدود و با تغییر سهامداران هیچ اتفاق خاصی نمی‌افتد
۲	وجود مقررات و تشریفات	در شرکت تضامنی آیین‌نامه‌ها و مقررات تا حدی در شکل‌گیری شرکت دخالت دارند که تنها مقدمات اولیه تشکیل شرکت حاصل گردد	در شرکت سهامی قوانین و مقررات از جمله قانون تجارت در اداره امور شرکت دخالت دارد
۳	بدهی‌ها و تعهدات	در شرکت تضامنی هر شریک در مقابل کل بدهی‌ها مسئول است	در شرکت سهامی میزان مسئولیت شرکاء حداکثر تا میزان ارزش اسمی سهام می‌باشد
۴	مدیریت شرکت	در شرکت تضامنی مدیریت در اختیار صاحبان شرکت است	در شرکت سهامی مدیریت شرکت در اختیار هیئت مدیره است و سهام‌داران به طور مستقیم در اداره امور شرکت دخالت ندارد.
۵	توانایی جذب سرمایه	در شرکت تضامنی سرمایه محدود به میزان سرمایه گذاری شرکاء می‌باشد	در شرکت سهامی امکان جذب سرمایه از طریق انتشار سهام به مردم میسر می‌باشد.

فرایند تشکیل شرکتهای تضامنی

تشکیل اولیه شرکت تضامنی توافق ۲ یا چند نفر برای امور تجاری مشترک و سرمایه گذاری آنها برای کسب سود در امور تجاری عنوان شده می باشد.

برای این منظور بعد از توافق اولیه شرکاء جهت ایجاد شرکت تضامنی ابتدا یک حساب جاری در یکی از بانکها به نام شرکت تضامنی ..... در شرف تاسیس، افتتاح و سرمایه نقدی خود را به آن حساب واریز می کنند.

آن قسمت از سرمایه غیر نقدی که وارد شرکت می شود می بایست براساس ارزش کارشناسی (ارزش منصفانه) با توافق کلیه شرکاء ارزیابی شده در اختیار شرکت قرار می گیرد.

سرمایه گذاری توسط شرکاء اگر نقدی باشد وجه نقد را بدهکار و حساب سرمایه شریک را بستانکار می نماییم. سرمایه گذاری توسط شرکاء اگر غیر نقد باشد حساب دارایی واگذار شده شرکاء معادل ارزش کارشناسی و منصفانه را بدهکار و حساب سرمایه شریک را بستانکار می نماییم.

مثال:

اطلاعات زیر درباره شرکت تضامنی آلفا و شرکاء که دارای سه شریک به نام های علی، حسن و حسین می باشد در دست است

- مطلوب است انجام ثبت اولیه حسابداری؟

شرح	سرمایه علی	سرمایه حسن	سرمایه حسین	جمع
وجد نقد	۱/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۳/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۲/۸۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۷/۸۰۰/۰۰۰/۰۰۰
زمین (بهای تمام شده ۱/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰)	۱/۸۰۰/۰۰۰/۰۰۰	.	.	۱/۸۰۰/۰۰۰/۰۰۰
ساختمان (بهای تمام شده ۵,۰۰۰,۰۰۰/۰۰۰)	.	.	۶/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۶/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰
موجودی کالا (بهای تمام شده ۵/۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰)	.	۶/۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰	.	۶/۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰
جمع	۳/۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۹/۷۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۹/۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۲۲/۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰

ثبت سرمایه گذاری :

۷,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰	وجه نقد
۱,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰	زمین
۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	ساختمان
۵,۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰	موجودی کالا
۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	سرمایه علی
۹,۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	سرمایه حسن
۷,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰	سرمایه حسین

مثال ۲ :

اگر سرمایه گذاری غیرنقدی شرکاء به بهای تمام شده اولیه در دفاتر شرکت ثبت شود و دارایی‌های غیرنقد شرکت به ارزش منصفانه خود به فروش برسد و شرکت بعد از فروش دارایی‌های خود فوراً تسویه شود

مطلوب است انجام تمامی ثبت‌های لازم ؟

در این حالت ثبت‌های زیر صورت می‌گیرد :

۱ - ثبت سرمایه گذاری :

۷/۸۰۰/۰۰۰/۰۰۰	وجه نقد
۱/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰	زمین
۵/۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰	موجودی کالا
۳/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه علی
۹/۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه حسن
۷/۸۰۰/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه حسین

۲- ثبت فروش دارایی به ارزش منصفانه :

مبلغ ثبت شده در حساب وجه نقد ۱۴/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال حاصل جمع ارزش منصفانه دارایی‌های غیرنقد است که برابر است با	
۱۴/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰	وجه نقد
۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰	ساختمان
۱/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰	زمین
۵/۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰	موجودی کالا
۲/۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰	سود حاصل از فروش

$$۱/۸۰۰/۰۰۰/۰۰۰ + ۶/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰ + ۶/۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰ = ۱۴/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰$$

۳- توزیع سود حاصل از فروش دارایی به نسبت‌های علی ۲ و حسن ۳ و حسین ۳

جمع ثبت شرکاء $۲ + ۳ + ۳ = ۸$	
۲/۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰	سهم علی از سود فروش دارایی‌های غیرنقد $\times ۲/۸ = ۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰$
	سهم حسن از سود فروش دارایی‌های غیرنقد $\times ۳/۸ = ۹۰۰/۰۰۰/۰۰۰$
	سهم حسین از سود فروش دارایی‌های غیرنقد $\times ۳/۸ = ۹۰۰/۰۰۰/۰۰۰$

۴- توزیع وجه باقی مانده بین شرکاء

جمع ثبت شرکاء $۲ + ۳ + ۳ = ۸$	
۲۲/۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰	سهم علی از مانده حساب بانک $\times ۲/۸ = ۵/۵۷۵/۰۰۰/۰۰۰$
	سهم حسن از مانده حساب بانک $\times ۳/۸ = ۸/۳۶۲/۵۰۰/۰۰۰$
	سهم حسین از مانده حساب بانک $\times ۳/۸ = ۸/۳۶۲/۵۰۰/۰۰۰$

بانک	
	۷,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰
	۱۴,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰
	۲۲,۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰

۵,۵۷۵,۰۰۰,۰۰۰	سرمایه علی
۸,۳۶۲,۵۰۰,۰۰۰	سرمایه حسن
۸,۳۶۲,۵۰۰,۰۰۰	سرمایه حسین
۲۲,۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰	بانک

حسابهای موجود در شرکت تضامنی :

در شرکتهای تضامنی علاوه بر حساب سرمایه شرکاء حسابهای دیگری نیز وجود دارد علیت وجود این حسابها منع قانونی در تغییر در حساب سرمایه شرکاء می باشد که براساس قانون، هر تغییری در حساب سرمایه شرکاء بایستی در اداره ثبت شرکتهای به ثبت برسد و همچنین در روزنامه رسمی آگهی شود.

انواع حسابهای شرکت سهامی :

در شرکتهای تضامنی علاوه بر حساب سرمایه شرکاء حسابهای دیگری نیز وجود دارد علت وجود این حسابها منع قانونی در تغییر حساب سرمایه شرکاء است که براساس قانون هر تغییری در حساب سرمایه شرکاء بایستی در اداره ثبت شرکتهای به ثبت برسد و همچنین در روزنامه رسمی آگهی شود.

۱ - حساب سرمایه شرکاء

برای ثبت حساب سرمایه شرکاء در دفاتر شرکت تضامنی ۲ روش وجود دارد :

الف) روش ثابت : در این روش حساب سرمایه شرکاء معادل مبلغی که در شرکتنامه ثبت شده است در دفاتر ثبت می‌شود.

ب) روش متغیر : در این روش حساب سرمایه شرکاء معادل مبلغ ثبت شده در شرکتنامه نمی‌باشد. رویدادهایی نظیر برداشت، بهره برداشت، سهم از زیان در بدهکار حساب سرمایه و همچنین رویدادهایی نظیر سهم بهره سرمایه، سهم سود، حق الزحمه شرکاء در بستانکار این حساب ثبت می‌شود. در ایران صرفاً از روش ثابت مجاز می‌باشد.

۲- حساب جاری شرکاء

تمامی شرکاء می‌بایست دارای یک حساب جاری به نام خود در دفاتر داشته باشند و تمامی تغییرات در حساب سرمایه در آن ثبت شود و دائماً نشان دهنده مانده حساب سرمایه شرکاء در شرکت می‌باشد. رویدادهای برداشت نقدی و غیرنقدی، بهره برداشت، سهم زیان در بدهکار این حساب ثبت می‌شود. رویدادهای بهره سرمایه، حق الزحمه و سهم سود در بستانکار این حساب ثبت می‌شود. حساب جاری شرکاء جزء حساب دائمی می‌باشد.

۳- حساب برداشت :

حسابی است که در دفاتر به نام هر یک از شرکاء افتتاح می‌شود و در حقیقت در مقام اخذ وام از شرکت می‌باشد و به همین دلیل شرکاء بایستی بهره ای نسبت به مبلغ برداشت شده به شرکت بپردازند.

۴- حساب وام

گاهی ممکن است که شرکت احتیاج مبرم به وجه نقد داشته باشد و یکی از شرکاء وجه نقد مورد نیاز را در اختیار داشته باشد ولی تمایل به افزایش سرمایه خود نداشته باشد از این رو شریک مذکور مبلغ مورد نیاز شرکت را تحت عنوان وام در اختیار شرکت قرار می‌دهد و در ازای پرداخت وام به شرکت هر ساله بهره‌ای دریافت می‌کند.

تقسیم سود یا زیان :

برطبق قانون تجارت هر نوع سود یا زیان بایستی براساس نسبت سرمایه تقسیم شود مگر اینکه در شرکت نامه ترتیب دیگری مقرر شده باشد.

در برخی موارد ممکن است که حق الزحمه‌ای نیز جهت سرپرستی شرکاء در شرکت در نظر گرفته شود و بایستی توجه شود در شرکتهای تضامنی حق الزحمه جزء هزینه‌های عملیاتی محسوب نمی‌شود ولی در شرکتهای سهامی حق الزحمه پرداختی به مدیران جزء هزینه‌های عملیاتی می‌باشد. همچنین جهت تشویق به سرمایه‌گذاری در شرکت تضامنی بهره‌ای به سرمایه موجود شرکاء محاسبه و پرداخت می‌شود.

تغییرات در مالکیت شرکت تضامنی:

هرگونه انجام تغییر در ساختار مالکیت شرکتهای تضامنی تحت تأثیر مقررات موجود در شرکت نامه و رضایت کلیه شرکاء بایستی صورت گیرد. در این گونه موارد شرکت تضامنی اولیه منحل و شرکت تضامنی جدیدی (شخصیت حقوقی جدید) به وجود آید.

انحلال شرکتهای تضامنی:

انحلال شرکت تضامنی و ایجاد یک شرکت تضامنی جدید نیاز به ارزیابی مجدد دارایی‌های شرکت دارد. ارزیابی مجدد ممکن است نتایج زیر را در برداشته باشد.

الف- ارزیابی مجدد دارایی‌های شرکت بر مبنای ارزشهای متعارف که بر مبنای بهای تمام شده در دفاتر ثبت شده است.

ب- شناسایی دارایی‌های نامشهود ثبت نشده متعلق به شرکای قدیمی.

ج- تعیین سهم هر یک از شرکاء از مجموع دارایی‌های ارزیابی شده.

د- تعیین سرقفلی متعلق به شریک جدید (که چندان صحیح نیست)

ه- تعیین نسبت تقسیم سود یا زیان

ورود شریک جدید:

که به دو روش جدید صورت می گیرد نیاز به موافقت کلیه شرکاء باشد.
الف: سرمایه گذاری مستقیم: در این حالت دارایی های شرکت معادل مبلغ سرمایه گذاری شریک جدید افزایش می یابد.

ب: از طریق خرید تمامی یا قسمتی از سهم الشرکه شرکای قدیمی: در این حالت هیچ تغییری در دارایی های شرکت صورت نمی گیرد.

شریک جدید در مقابل تمامی تعهداتی که قبل از ورود وی در شرکت وجود داشته است نیز مسئول است.

در هنگام ورود شریک جدید باید به این نکته توجه شود که میزان پرداختی جدید بیشتر از سهم او از سرمایه شرکت هست یا خیر. در صورتی که مبلغ آورده شریک جدید بیشتر از سهم وی از سرمایه شرکت باشد با این موضوع می توان به دو روش زیر برخورد نمود.

۱- اختصاص مبلغ اضافه پرداختی به عنوان پاداش به شرکای قدیمی که به نسبت سود یا زیان بین شرکای قدیمی تقسیم می شود.

۲- احتساب مبلغ اضافه پرداخت شده به عنوان سرقفلی در نظر گرفت که به نسبت سود و زیان بین شرکای قدیمی تقسیم می شود. لازم به ذکر است که سرقفلی یک دارایی نامشهود است.

مثال:

شرکت تضامنی بتا و شرکا دارای سه شریک به نام های حسین، رضا و مهدی است که سرمایه آنها به ترتیب ۲,۵۰۰,۰۰۰ و ۳,۶۰۰,۰۰۰ و ۲,۹۰۰,۰۰۰ ریال است سود یا زیان به نسبت سرمایه بین شرکا تقسیم می شود.

علی به عنوان شریک جدید با سرمایه ای بالغ بر ۳,۶۰۰,۰۰۰ ریال وارد شرکت و در ۲۵٪ سرمایه شرکت سهام می شود.

مطلوب است انجام ثبتهای لازم با فرض های فوق:

۱ - روش پاداش

سرمایه شرکت پس از ورود شریک جدید (علی) $۲/۵۰۰/۰۰۰ + ۳/۶۰۰/۰۰۰ + ۲/۹۰۰/۰۰۰ + ۲/۶۰۰/۰۰۰ = ۱۲/۶۰۰/۰۰۰$		سرمایه اولیه شرکت $۲/۵۰۰/۰۰۰ + ۳/۶۰۰/۰۰۰ + ۲/۹۰۰/۰۰۰ = ۹/۰۰۰/۰۰۰$	
۴۵۰/۰۰۰	پاداش حسین از ورود علی $۱۲۵/۰۰۰ = ۲/۵۰۰/۰۰۰ \times ۹/۰۰۰/۰۰۰$	سهم علی از سرمایه شرکت $۱۲/۶۰۰/۰۰۰ \times ۲۵\% = ۳/۱۵۰/۰۰۰$	
	پاداش رضا از ورود علی $۱۸۰/۰۰۰ = ۳/۶۰۰/۰۰۰ \times ۹/۰۰۰/۰۰۰$	اضافه پرداختی $۳/۶۰۰/۰۰۰ - ۳/۱۵۰/۰۰۰ = ۴۵۰/۰۰۰$	
	پاداش مهدی از ورود علی $۱۴۵/۰۰۰ = ۲/۹۰۰/۰۰۰ \times ۹/۰۰۰/۰۰۰$		
		بانک	
		سرمایه حسین	
		سرمایه رضا	
		سرمایه مهدی	
		سرمایه علی	
۳/۶۰۰/۰۰۰			
۱۲۵/۰۰۰			
۱۸۰/۰۰۰			
۱۴۵/۰۰۰			
۳/۱۵۰/۰۰۰			

نام شریک	سرمایه شرکاء قدیمی	پاداش	سرمایه شریک جدید	اضافه پرداختی	سرمایه شرکاء پس از ورود علی
حسین	۲/۵۰۰/۰۰۰	۱۲۵/۰۰۰			۲/۶۲۵/۰۰۰
رضا	۳/۶۰۰/۰۰۰	۱۸۰/۰۰۰			۳/۷۸۰/۰۰۰
مهدی	۲/۹۰۰/۰۰۰	۱۴۵/۰۰۰			۳/۰۴۵/۰۰۰
علی			۳/۶۰۰/۰۰۰	(۴۵۰/۰۰۰)	۳/۱۵۰/۰۰۰
جمع	۹/۰۰۰/۰۰۰	۴۵۰/۰۰۰	۳/۶۰۰/۰۰۰	۴۵۰/۰۰۰	۱۲/۶۰۰/۰۰۰

روش سرقفلی

در این روش سرقفلی از فرمول زیر بدست می آید.

جمع سرمایه شرکت پس از ورود شریک جدید	علی	مهدی	رضا	حسین
۱۲/۶۰۰/۰۰۰	۳/۶۰۰/۰۰۰	۲/۹۰۰/۰۰۰	۳/۶۰۰/۰۰۰	۲/۵۰۰/۰۰۰

جمع سرمایه پس از ورود شریک جدید -	سرقفلی	مبلغ آورده شریک جدید نسبت سهم وی از سرمایه
		$\frac{۳/۶۰۰/۰۰۰}{۲۵\%} - ۱۲/۶۰۰/۰۰۰ = ۱/۸۰۰/۰۰۰$

بانک	۳/۶۰۰/۰۰۰
سرقفلی	۱/۸۰۰/۰۰۰
سرمایه حسین	۵۰۰/۰۰۰

۷۲۰/۰۰۰	سرمایه رضا
۵۸۰/۰۰۰	سرمایه مهدی
۳/۶۰۰/۰۰۰	سرمایه علی

۱/۸/۰۰۰	$\times 2/500/000 \div 9/000/000 = 500/000$	سهم حسین از سرقفلی
	$\times 3/600/000 \div 9/000/000 = 720/000$	سهم رضا از سرقفلی
	$\times 2/900/000 \div 9/000/000 = 580/000$	سهم مهدی از سرقفلی

با فرض اینکه نسبت تقسیم سود بین شرکاء به ترتیب برای حسین ۲ رضا ۴ مهدی ۳ باشد مطلوب است

محاسبه نسبت جدید تقسیم سود یا زیان؟

$75\% = \frac{3}{4}$	$1 - 25\% = 75\%$	ثبت سهم باقی مانده که بین شرکاء قدیمی تقسیم می شود
----------------------	-------------------	--

نسبتهای قدیمی	
$\frac{2}{9}$	نسبت حسین از سود یا زیان
$\frac{4}{9}$	نسبت رضا از سود یا زیان
$\frac{3}{9}$	نسبت مهدی از سود یا زیان

برای سادگی محاسبات نسبتهای جدید به ۳ تقسیم می شود.

$\frac{3}{4}$	$\times \frac{2}{9}$	$= \frac{6}{36}$	$= \frac{2}{12}$	نسبت سهم جدید حسین
	$\times \frac{4}{9}$	$= \frac{12}{36}$	$= \frac{4}{12}$	نسبت سهم جدید رضا
	$\times \frac{3}{9}$	$= \frac{9}{36}$	$= \frac{3}{12}$	نسبت سهم جدید مهدی
$\frac{2}{12} + \frac{4}{12} + \frac{3}{12} = \frac{9}{12}$				کل نسبت سهم شرکای قدیمی

$\frac{3}{12} = 25\%$	$1 = \frac{12}{12}$	کل نسبت موجود
	$\frac{12}{12} - \frac{9}{12} = \frac{3}{12}$	نسبت باقیمانده که به شریک جدید تعلق می یابد

چنانچه مبلغ آورده شریک جدید از سهم وی از سرمایه شرکت کمتر باشد مبلغ مابه التفاوت در حکم پاداش شرکای قدیمی به شریک جدید است که می بایست به نسبت تقسیم سود یا زیان از طرف شرکای قدیمی تأمین گردد.

مثال :

شرکت تضامنی بتا دارای دو شریک به نامهای علی با ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال سهم شرکت و حسین با سهم شرکت معادل ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال تأسیس شده است که نسبت تقسیم سود یا زیان بین شرکا ۳ و ۵ است. مهدی با سرمایه نقدی ۱۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال و غیرنقدی (ساختمان) ۷,۰۰۰,۰۰۰ ریال وارد شرکت شد و در ۵۰٪ سرمایه شرکت سهام شد.

مطلوب است انجام ثبتهای لازم؟

$40,000,000 \times 50\% = 20,000,000$ <p>سهم مهدی از سرمایه شرکت</p>
--

$11,000,000 + 7,000,000 = 18,000,000$
کل آورده مهدی (شریک جدید)

۲,۰۰۰,۰۰۰	$\times 3/8 = 750,000$	مبلغی که توسط علی جبران می شود
	$\times 5/8 = 1,250,000$	مبلغی که توسط حسین جبران می شود

$20,000,000 - 18,000,000 = 2,000,000$	کسر پرداخت مهدی که می بایستی توسط شرکای قدیمی جبران شود
---------------------------------------	---

۱۱۰۰۰۰۰	بانک
۷۰۰۰۰۰	ساختمان
۷۵۰۰۰۰	سرمایه علی
۱۲۵۰۰۰۰	سرمایه حسین
۲۰۰۰۰۰۰	سرمایه مهدی

مثال :

علی و حسین و مهدی شرکاء شرکت تضامنی گاما می باشند.

سهام شرکت علی ۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال، حسین ۱۲۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال و مهدی ۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال می باشد.

در شرکتنامه این شرکت موارد زیر درج شده است:

تعلق ۱۰٪ سود تضمین شده به سرمایه

تخصیص حق الزحمه سالیانه برای علی ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال و برای مهدی ۲۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال

توزیع سود باقی مانده بین شرکاء به ترتیب به نسبت‌های ۳ و ۴ و ۵

مطلوب است انجام ثبت‌های لازم با فرض زیر :

فرض ۱: سود فعالیت شرکت ۷۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال باشد.

کل بهره سرمایه (سود تضمین شده) سرمایه شرکاء
$100/000/000 + 120/000/000 + 150/000/000 = 370/000/000$

بهره سرمایه علی $100/000/000 \times 10\% = 100/000/000$
بهره سرمایه حسین $120/000/000 \times 10\% = 120/000/000$
بهره سرمایه مهدی $150/000/000 \times 10\% = 150/000/000$

کل سود	۷۵/۰۰۰/۰۰۰
بهره سرمایه	(۳۷/۰۰۰/۰۰۰)
حق الزحمه سالیانه	(۳۰/۰۰۰/۰۰۰)
سود باقیمانده که به نسبت‌های مقرر تقسیم می شود	<u>۸/۰۰۰/۰۰۰</u>

حق الزحمه سالیانه علی	۱۰/۰۰۰/۰۰۰
حق الزحمه سالیانه مهدی	۲۰/۰۰۰/۰۰۰
کل حق الزحمه سالیانه شرکاء	۳۰/۰۰۰/۰۰۰

خلاصه سود و زیان	۷۵/۰۰۰/۰۰۰
حساب تقسیم سود	۷۵/۰۰۰/۰۰۰

سود	سهم علی از باقیمانده سود $\times 3/12 = 2000/000$
	سهم حسین از باقیمانده سود $\times 4/12 = 2666/667$
	سهم مهدی از باقیمانده سود $\times 5/12 = 3333/333$

حساب تقسیم سود	۷۵/۰۰۰/۰۰۰
جاری علی	۲۲/۰۰۰/۰۰۰
جاری حسین	۱۴/۶۶۶/۶۶۷
جاری مهدی	۳۸/۳۳۳/۳۳۳

جدول نهایی تقسیم سود

نام شریک	بهره سرمایه	حق الزحمه	سهم از باقی مانده سود	جمع دریافتی
علی	۱۰/۰۰۰/۰۰۰	۱۰/۰۰۰/۰۰۰	۲/۰۰۰/۰۰۰	۲۲/۰۰۰/۰۰۰
حسین	۱۲/۰۰۰/۰۰۰	۰	۲/۶۶۶/۶۶۷	۱۴/۶۶۶/۶۶۷
مهدی	۱۵/۰۰۰/۰۰۰	۲۰/۰۰۰/۰۰۰	۳/۳۳۳/۳۳۳	۳۸/۳۳۳/۳۳۳
جمع	۳۷/۰۰۰/۰۰۰	۳۰/۰۰۰/۰۰۰	۸/۰۰۰/۰۰۰	۷۵/۰۰۰/۰۰۰

خارج شدن شرکاء :

هر یک از شرکاء می توانند با دریافت وجه و یا سایر دارایی ها سهم الشرکاء خود را به سایر شرکاء واگذار و یا به افراد خارج از شرکت با توافق تمامی شرکاء بفروشند. لازم به ذکر است که شریک خارج شده از شرکت در مقابل تعهدات و بدهی هایی که بعد از خروج وی به وجود می آید مسئولیتی ندارد ولی در مقابل تعهدات و بدهیهای قبلی (زمان حضور) مسئول می باشد.

حالتهای خروج شریک :

- ۱- سهم الشرکه شریک خارج شونده با موافقت شرکاء از طریق منابع شرکت پرداخت گردد که در این صورت هر گونه اختلاف بین مانده سهم الشرکه و مبلغ پرداخت شده به نسبت سود و زیان بین شرکاء تقسیم می شود.
- ۲- چنانچه سهم الشرکاء فرد خارج شده با رضایت کلیه شرکاء به افراد خارج از شرکت واگذار شود که در این صورت هر گونه وجه یا دارایی که بین طرفین مبادله شود تاثیری در منابع شرکت ندارد.

مثال :

حسن، حسین، سجاد و رضا شرکاء یک شرکت تضامنی می‌باشد که به نسبت مساوی در سود و زیان شریک می‌باشند.

سرمایه حسن ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال سرمایه حسین ۲۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال سرمایه سجاد ۲۴,۰۰۰,۰۰۰ سرمایه رضا ۲۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال است.

در تاریخ ۹۷/۷/۱ حسین با دریافت ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال از شرکت خارج می‌شود.

مطلوب است انجام محاسبات و ثبت‌های لازم؟

سهم هر شریک $3 = 24,000,000 \div 6,000,000$	$30,000,000 - 24,000,000 = 6,000,000$	اضافه پرداختی به حسین که توسط سایر شرکا تأمین می‌شود
---	---------------------------------------	--

بدهکار

۲,۰۰۰,۰۰۰	سرمایه حسن
۲,۰۰۰,۰۰۰	سرمایه سجاد
۲,۰۰۰,۰۰۰	سرمایه رضا
۲۴,۰۰۰,۰۰۰	سرمایه حسین
۳۰,۰۰۰,۰۰۰	بانک

بستانکار

انحلال و تسویه :

انحلال شرکت تضامنی به معنای پایان فعالیت واحد تجاری می‌باشد و معمولاً شرکت تضامنی به دلایل

زیر منحل می‌شود:

الف: انقضای مدت شرکت

ب: رسیدن به هدف مشخص شده در اساسنامه

ج: ورشکستگی

د: توافق کلیه شرکاء

مراحل تسویه:

- ۱- فروش تمامی دارایی ها
- ۲- وصول مطالبات
- ۳- پرداخت بدهی های شرکت به استثناء مطالبات شرکاء
- ۴- پرداخت بدهی های شرکاء
- ۵- تقسیم سود یا زیان حاصل از فروش دارایی
- ۶- تعیین مانده نهایی و پرداخت سهم هر یک از شرکاء

شرکتهای سهامی:

شرکتهایی هستند که سرمایه آنها به قطعات (نسبتهای) مساوی به نام سهام تقسیم شده است و مسئولیت هر یک از مالکین (سهامداران) در قبال تعهدات شرکت حداکثر به میزان مبلغ اسمی سهام می باشد (یعنی مسئولیت مالکان در شرکتهای سهامی محدود است)

انواع شرکتهای سهامی:

الف) شرکت سهامی خاص: شرکتی است که کلیه سرمایه آن از طریق مالکین و مؤسسين شرکت تامین می شود.

ب) شرکت سهامی عام:

شرکتی است که همواره بخشی از سرمایه شرکت از طریق مؤسسين و مابقی از طریق اعلان پذیره نویسی از عموم مردم تامین می گردد.

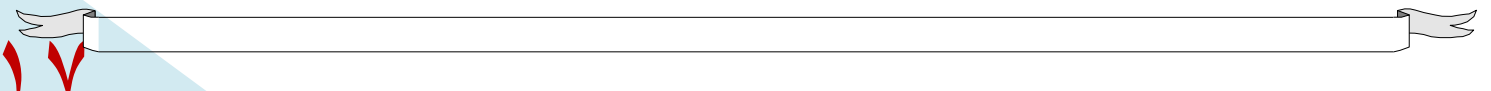

مواردی از قانون تجارت در خصوص شرکتهای سهامی :

- ۱- حداقل میزان سرمایه برای تأسیس شرکت سهامی ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال و برای شرکت سهامی خاص ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال می باشد.
- ۲- حداقل اعضای هیئت مدیره در شرکتهای سهامی عام ۵ نفر و در شرکتهای سهامی خاص ۳ نفر می باشد.
- ۳- در شرکت سهامی عام حداقل ۲۰٪ کل سرمایه شرکت می بایست از طریق مؤسسين تأمین شده و مابقی از طریق عموم مردم تأمین گردد. از کل مبلغی که توسط مؤسسين تأمین می گردد ۳۵٪ آن می بایست در حسابی تحت عنوان شرکت در شرف تأسیس در بانک سپرده گذاری شود.
- ۴- حداکثر مبلغ اسمی یک سهم در شرکت سهامی عام می تواند ۱۰,۰۰۰ ریال باشد و در شرکتهای سهامی خاص محدودیتی از این بابت وجود ندارد.
- ۵- در حال حاضر کلیه شرکتهایی که در بورس اوراق بهادار پذیرفته شده اند می بایست به صورت سهامی عام باشند و به عبارت ساده تر هر شرکت بورسی سهامی عام نیز است ولی هر شرکت سهامی عام الزاماً "بورسی نمی باشد".

مزایای شرکتهای سهامی :

- ۱- عدم تاثیر مهم فوت یا ورود
- ۲- جدایی مالکیت از مدیریت
- ۳- قدرت بالای جذب سرمایه و سهامداران جدید
- ۴- شخصیت حقوقی مستقل
- ۵- تداوم فعالیت
- ۶- سهولت نقل و انتقال سهام

ارزش اسمی:

مبلغی است که روی برگه سهم درج شده و سرمایه شرکت بر منابع این ارزش در اداره ثبت شرکتها به ثبت رسیده است و همواره ثابت است. کلیه ثبتهای حسابداری که رابطه با سهام در دفاتر و حسابها انجام می شود بر مبنای ارزش اسمی سهم می باشد زیرا این مبلغ ثابت بوده و با گذشت زمان تغییری نمی یابد. همواره سهام عادی و ممتاز در یک شرکت بر مبنای ارزش اسمی بستانکار می شود.

ارزش بازار:

ارزشی است که یک سهم در بازار آزاد بر اساس عرضه و تقاضا پیدا می کند و معامله می شود.

ارزش دفتری:

ارزشی است که از تقسیم خالص دارایی ها (حقوق صاحبان سهام) بر تعداد کل سهام شرکت بر اساس فرمول زیر به دست می آید:

سود انباشته + صرف سهام + سایر اندوخته ها + اندوخته قانونی + سرمایه تعهد شده و پرداخت شده

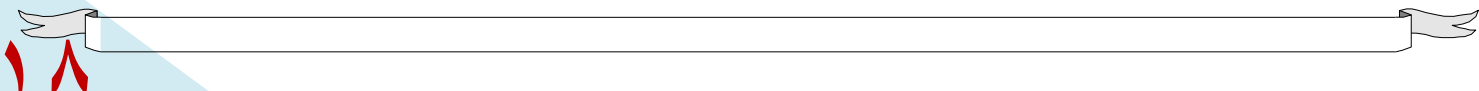

میانگین تعداد کل سهام منتشره شرکت

هزینه های تاسیس:

برای تاسیس یک واحد تجاری فعالیت های خاصی انجام می شود. این فعالیتها ملزم صرف مخارجی است که در ابتدا توسط موسسین پرداخت می شود. این مخارج شامل مخارج حقوقی برای تهیه اساس نامه و شرکت نامه، حق مشاوره، حق الزحمه حسابداری، مالیات، مخارج ثبت و سایر مخارج مربوط به تاسیس است.

طبق استانداردهای حسابداری هزینه تامین بایستی به عنوان دوره تلقی شده و در دوره وقوع (اولین دوره فعالیت شرکت) به حساب سود و زیان منظور شود و یا حداکثر طی ۱۰ سال مستهلک شود.

طبق قانون تجارت در خصوص شرکتهای سهامی ۳ مجمع وجود دارد:

۱- مجمع عمومی موسس ۲- مجمع عمومی فوق العاده ۳- مجمع عمومی عادی سالیانه

۱- مجمع عمومی مؤسسين:

این مجمع کل یک بار در طول عمر شرکت برگزار می‌شود پس از آنکه موسسین اولیه شرکت سرمایه اولیه خود را جهت تامین سرمایه شرکت پرداخت نموده اند می‌بایست مابقی سرمایه را از طریق مردم پذیره نویسی نمایند که در نهایت پس از دریافت بخشی از مبلغ پذیره نویسی و تعهد مابقی مبلغ توسط پذیره نویسان، موسسین می‌بایست از کلیه پذیره نویسان جهت شرکت در مجمع عمومی موسس دعوت بعمل آورند

در این مجمع اساسنامه شرکت به رای گیری گذاشته شده و تصویب می‌شود و اعضای هیئت مدیره شرکت در شرف تاسیس تعیین می‌گردد و بازرس قانونی و حسابرس شرکت برای دوره یکساله تعیین خواهد شد. پس از برگزاری این مجمع اعضای هیئت مدیره منتخب سهامداران مکلف هستند با قبول سمت کتبی و مراحل ثبت شرکت را انجام دهند و شرکت را به ثبت رسانند.

۲- مجمع عمومی فوق العاده:

این مجمع از بابت ۴ وظیفه زیر و تصمیم گیری در خصوص آنها تشکیل خواهد شد:

- ۱- تصمیم گیری در خصوص افزایش سرمایه
- ۲- تصمیم گیری در خصوص کاهش سرمایه
- ۳- تصمیم گیری در خصوص تغییر در مفاد اساسنامه
- ۴- تصمیم گیری در خصوص انحلال شرکت

مجمع عمومی فوق العاده با حضور بیش از نصف سهام دارای حق رای رسمیت خواهد یافت و کلیه تصمیمات در این مجمع بر اکثریت دو سوم آرای حاضر در مجمع تاسیس خواهد شد. در قانون تجارت منظور از تعداد آرای صاحبان سهام این است که هر شخص به تعداد سهامی که دارد دارای حق رای می‌باشد و به عبارت دیگر هر برگ سهم دارای یک رای می‌باشد، نه هر نفر یک رای دارد.

۳- مجمع عمومی عادی سالیانه :

طبق قانون تجارت هیئت مدیره مکلف در پایان سال مالی شرکت و حداکثر ظرف مدت ۴ ماه از پایان سال مالی صاحبان سهام شرکت را جهت شرکت در مجمع عمومی عادی دعوت نماید . در این مجمع که باحضور حداقل نصف صاحبان سهام رسمیت می یابد ابتدا گزارش بازرس قانونی و حسابرس شرکت در خصوص صورتهای مالی سال گذشته شرکت و عملکرد هیئت مدیره قرات می شود سپس پس از رای گیری از صاحبان سهام در خصوص صورتهای مالی و توضیحات اعضای هیئت مدیره در خصوص ابهامات و سئوالات سهامداران می بایست از طریق رای گیری بازرس قانونی و حسابرس شرکت برای سال مالی بعد انتخاب شود و همچنین روزنامه کثیرالانتشاری که می بایست آگهی ها و اطلاعات شرکت در آن درج شود انتخاب می شود.

در صورت موافقت سهامداران مبلغی به عنوان پاداش اعضای هیئت مدیره به مدیران شرکت تعلق خواهد گرفت و در نهایت میزان سودی که به ازای هر سهم به سهامداران تعلق می گیرد توسط اعضای مجمع مورد رای گیری و تصویب قرار می گیرد.

مطابق ماده ۹۰ تقسیم حداقل ۱۰٪ سود خالص بین سهامداران اجباری است.

مبلغ پاداش هیئت مدیره در صورت سودآوری و تصویب مجمع عمومی در شرکت سهامی عام حداکثر ۵٪ سود پرداختی به سهام داران و در شرکت سهامی خاص حداکثر ۱۰٪ سود پرداختی به سهام داران می باشد.

البته در خصوص مجمع سالیانه این نکته قابل ذکر است که چنانچه مواردی جهت تصمیم گیری که در صلاحیت مجمع عمومی عادی است و می بایست در طی سال تصمیم گیری شود می بایست مجمع عمومی عادی تشکیل شود و چون مازاد بر یکبار است از این رو به این مجمع اصطلاحاً مجمع عمومی عادی به شکل فوق العاده می گویند.

ارکان حقوق صاحبان سهام:

در شرکتهای سهامی معادله حسابداری بصورت زیر می باشد:

$$\text{دارایی} = \text{بدهی ها} + \text{حقوق صاحبان سهام}$$

حقوق صاحبان سهام شامل قسمت های زیر است:

۱- سرمایه پرداخت شده:

- سهام عادی
- صرف سهام عادی
- سهام ممتاز
- صرف سهام ممتاز
- سرمایه اهدایی

۲- سود انباشته

۳- سایر انباشت های سود

- اندوخته قانونی
- اندوخته احتیاطی

سهام عادی:

سهام عادی در حقیقت سهامی است که بدون هیچ اولویتی در اختیار مالکان شرکت قرار دارد. دارندگان سهام عادی صاحبان اصلی و نهایی شرکت محسوب می شوند از این رو وضعیت سهامداران عادی در مقایسه با اعتباردهندگان و طلبکاران شرکت و همچنین سهامداران ممتاز شرکت با مخاطرات بیشتری مواجه است. بدین معنی که در صورت ورشکستگی ابتدا می بایست مطالبات طلبکاران و اعتباردهندگان تسویه گردد سپس در صورتی که منابعی در شرکت باقیمانده باشد سهم سهامداران ممتاز پرداخت خواهد شد و در آخرین مرحله تکلیف سهامداران عادی مشخص می شود.

آشنایی با چند اصطلاح:

سرمایه مجاز (اسمی):

سرمایه مجاز عبارت است از تعداد سهام * ارزش اسمی هر سهم که در اساسنامه مشخص شده است. قانوناً یک شرکت سهامی اجازه دارد حداکثر تا سقف این تعداد سهام را منتشر نماید به عبارت دیگر مجموع سهامداران ممتاز و سهام عادی که در اساسنامه شرکت مندرج می باشد و شرکت قانوناً می تواند این تعداد را منتشر نماید سرمایه مجاز نامیده می شود.

سهام صادر شده:

عبارت است از تعداد سهامی که تا تاریخ معینی قانوناً صادر شده است. در ایران کل سهامی که شرکت مجاز به انتشار آن می باشد می بایست انتشار یافته و صادر شود در حالیکه در برخی از کشورها تنها بخشی از سرمایه اسمی می تواند صادر گردد.

سهام صادر نشده:

عبارت است از تعداد سهامی که تاکنون انتشار نیافته است به عبارت دیگر سهام صادر نشده معرف تفاوت بین سهام مجاز و سهام صادر شده می باشد. (در ایران وجود ندارد).

سهام منتشره در دست سهامداران:

سهام منتشره عبارت است از تعداد سهامی که قبلاً صادر و در اختیار سهامداران گذاشته شده است (سهام رایج و در دست مردم)

سهام خزانه:

سهامی است که قبلاً صادر و بعداً توسط شرکت مجدداً خریداری شده است و هنوز در اختیار شرکت است. به عبارت دیگر سهام خزانه تفاوت بین سهام صادر شده و سهام منتشره است.

نکته: همان طور که گفته شد طبق قانون تجارت ایران سهام مجاز با سهام صادر شده برابر است (در ایران

سهام صادر نشده نداریم)

همچنین باز خرید سهام منتشره یک شرکت توسط خود شرکت ممنوع است (در ایران سهام خزانه

نداریم)

بنابراین رابطه زیر برقرار است:

سهام منتشره = سهام صادر شده = سهام مجاز

ویژگی های سهام:

سهام دارای انواع مختلفی نظیر سهام عادی و سهام ممتاز است.

ارزش اسمی هر سهام باید از قبل تعیین شده باشد اما در برخی کشورها سهام بدون ارزش اسمی نیز صادر

می شود که البته در ایران صدور سهام بدون ارزش اسمی ممنوع است و مبنای ثبت سرمایه شرکت در

اداره ثبت شرکتها و همچنین مبنای ثبت کلیه ثبتهای حسابداری می باشد، زیرا ارزش اسمی همانند ارزش

بازار دائماً در نوسان نبوده و ثابت است.

سهام با ارزش اسمی:

همانطور که گفته شد ارزش اسمی یک بر گه سهم مبلغ معینی است که طبق اساسنامه شرکت بر روی

ورقه سهم چاپ می شود.

در هنگام انتشار سهم توسط شرکت، شرکت می تواند سهام منتشره خود را به مبلغی بیشتر یا کمتر یا

معادل ارزش اسمی خود را به فروش برساند. طبق قانون تجارت ایران فروش سهام به مبلغی کمتر از

ارزش اسمی ممنوع بوده، بنابراین در ایران کسر سهام نداریم. در مواردی که سهام در بدو امر بیشتر از

ارزش اسمی فروخته می شود، مازاد مبلغ فروش نسبت به ارزش اسمی اصطلاحاً صرف سهام نامیده می

شود.

سهام بی نام:

به صورت سند در وجه حامل تنظیم و دارنده مالک آن سهم شناخته می شود و نقل و انتقال اینگونه سهام به راحتی صورت می گیرد .

سهام با نام:

نوعی دیگر از سهام است که نام دارنده سهم (خریدار) روی ورقة سهم درج می شود و نقل و انتقال سهم باید در دفاتر شرکت ثبت شود.

گواهینامه سهام :

برگه ای است که شرکت به وسیله آن تعداد و نوع سهام و مبلغ پرداخت شده هر یک از صاحبان سهام را پیش از صدور اوراق سهام تصدیق می کند و این گواهینامه در حکم سهام است.

سهام ممتاز:

در مقایسه با سهام عادی دارای امتیازات یا تفاوتهایی است . مزایا و تفاوتهای مربوط به سهام ممتاز ممکن است در ارتباط با یک یا چند مورد از موارد زیر باشد.

الف: حق رأی

ب: سود سهام

ج: قابل انباشت یا غیر قابل انباشت بودن سود

د: عدم مشارکت با سهام داران عادی در سود باقیمانده پس از تامین سود سهام

ز: مشارکت جزئی با سهام داران عادی در سود باقیمانده پس از تامین سود سهام

ر: مشارکت کامل با سهامداران عادی در سود باقیمانده پس از تامین سود سهام

ض: تقدم در دریافت خالص دارایی ها به هنگام تسویه شرکت

ص: قابلیت تبدیل داشتن به سایر اوراق بهادار «نظیر سهام عادی»

ک: قابلیت بازخرید داشتن

ارزش اسمی سهام ممتاز بر روی برگه سهام مشخص می باشد معمولاً هر ورقه سهام ممتاز دارای یک نرخ سود است که این نرخ سود در هنگام تقسیم سود میزان سودی را که به سهامدار ممتاز تعلق می گیرد نشان می دهد.

فرض کنید شرکتی دارای ۵,۰۰۰ سهم ممتاز ۱,۰۰۰ ریالی می باشد نرخ سهام ممتاز ۱۵٪ بوده است بنابراین کل سود سهامداران ممتاز عبارت است از:

$$\text{نرخ سهام ممتاز} \times \text{ارزش اسمی سهام ممتاز} = \text{میزان سود متعلقه}$$

$$۵,۰۰۰ \times ۱,۰۰۰ = ۵,۰۰۰,۰۰۰ \times ۱۵\% = ۷۵۰,۰۰۰$$

مثال :

شرکت سهامی آلفا ۱۰,۰۰۰ سهم ممتاز ۱,۰۰۰ ریالی خود را با نرخ ۵٪ به قیمت هر سهم ۱,۳۰۰ ریال به فروش رساند. همچنین در سال جاری ۴۰,۰۰۰ سهم عادی ۵۰۰ ریالی این شرکت به قیمت هر سهم ۶۵۰ ریال منتشر می شود. مطلوب است انجام ثبت لازم از بابت انتشار سهام:

$$۴۰,۰۰۰ \times ۶۵۰ = ۲۶,۰۰۰,۰۰۰ \qquad ۱۰,۰۰۰ \times ۱,۳۰۰ = ۱۳,۰۰۰,۰۰۰$$

$$۴۰,۰۰۰ \times ۵۰۰ = ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ \qquad ۱۰,۰۰۰ \times ۱,۰۰۰ = ۱۰,۰۰۰,۰۰۰$$

بانک		بانک	
	۲۶,۰۰۰,۰۰۰		۱۳,۰۰۰,۰۰۰
۲۰,۰۰۰,۰۰۰	سهام ممتاز	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	سهام عادی
۶,۰۰۰,۰۰۰	صرف سهام ممتاز	۳,۰۰۰,۰۰۰	صرف سهام عادی

انحلال شرکت سهامی:

انحلال به معنای پایان فعالیت شرکت است و شرکت سهامی به دلایل زیر منحل می شود:

- ۱- انجام موضوع فعالیت شرکت که شرکت سهامی برای انجام آن تشکیل شده باشد غیرممکن باشد
- ۲- در صورتی شرکت برای مدت معین تشکیل گردیده و آن مدت منقضی شده باشد مگر اینکه مدت قبل از انقضاء تمدید شده باشد
- ۳- در صورت ورشکستگی
- ۴- در زمان رأی مجمع عمومی فوق العاده مبنی بر انحلال
- ۵- در صورت صدور حکم قطعی دادگاه

شرکت تعاونی:

شرکتی است که از اشخاص حقیقی یا حقوقی به منظور رفع نیازمندیهای مشترک و بهبود وضع اقتصادی و اجتماعی اعضاء از طریق خودیاری و کمک متقابل و همکاری آنها تشکیل می شود. شرکت تعاونی در قانون تجارت یکی از ۷ دسته از انواع شرکتهای می باشد.

اهداف شرکت تعاونی:

- ۱- ایجاد و تأمین شرایط و امکانات کار برای همه به منظور رسیدن به اشتغال کامل.
- ۲- قرار دادن وسایل کار در اختیار کسانی که توانایی انجام کار دارند ولی وسایل کار ندارند.
- ۳- پیشگیری از تمرکز و دست به دست شدن ثروت در دست افراد و گروههای خاص.
- ۴- جلوگیری از کارفرمای مطلق شدن دولت

انواع شرکتهای تعاونی:

تعاونی تولید:

طبق ماده ۱۹۰ قانون تجارت شرکتی است که بین عده ای از صاحبان مشاغل تشکیل می شود و شرکای مشاغل خود را برای تولید و فروش اشیاء و اجناس به کار می برند.

تعاونی مصرف:

طبق ماده ۱۹۲ قانون تجارت شرکتی است که برای مقاصد زیر ایجاد می شود:
الف: فروش اجناس لازم برای مصارف زندگی اعم از اینکه اجناس مذکور را شرکا ایجاد یا خریده باشند.

ب: تقسیم سود یا زیان بین شرکاء به نسبت خرید هر یک از آنها

تعاونی توزیع:

تعاونی هایی هستند که جهت تأمین نیاز مشاغل تولیدی و یا مصرف کنندگان عضو در چارچوب مصالح عمومی و به منظور کاهش هزینه ها و قیمتها ایجاد می شود.

ویژگی های شرکت تعاونی:

- ۱- تعداد اعضا حداقل ۷ نفر است .
- ۲- سرمایه شرکت تعاونی نامحدود و سهامی آن با نام است.
- ۳- انتقال سهام به اعضای جدید تنها با موافقت هیئت مدیره و با رعایت سقف مجاز است.
- ۴- هر عضو، صرف نظر از مالکیت هر تعداد سهام ، فقط دارای یک رأی است.
- ۵- حداکثر میزان سهم هر عضو نباید از ۱۵٪ کل سرمایه شرکت بیشتر باشد.
- ۶- حداقل سرمایه در شرکت تعاونی خاص ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و در شرکت های تعاونی عام ۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال است.